

este că ele au „venit pe lume fără să se nască, fără să trăiască, rămânând în viață, nesperând să moară”.

Cu puține excepții, lipsește jocul, lipsesc clovneriile (jocul cu pălăriile e bine făcut), ori jocul suplinește activitatea și chiar conștiința, dându-le impresia că EXISTĂ și fiind o sursă a întreținerii iluziilor. Moartea însăși, „mereu amenințătoare și mereu și mereu râvnită”, pare a fi și ea un joc cu care cochetează personajele beckettiene. Dar e exclus să aleagă moartea, nu-i așa, devenind astfel eroii unei tragedii, când ei rămân biete personaje ale unei farse tragice.

Cuvintele rămân singura realitate palpabilă, aproape singură, așa încât, iată-i pe cei doi perorând, turuind fără oprire... ca o parodie la cartezianul cuget, deci exist, aici funcționează sloganul vorbesc, deci exist... Am putea spune că cei doi se îmbată cu vorbe... Îi urmează Pozzo, care vine urlând și vociferând (Sebastian Lupu mi s-a părut foarte bun și el, foarte beckettian) împotriva lenii și delăsării lui Lucky, slugă nemernică și căzută în muțenie, căreia îi strigă mereu „porcule”, fă sau nu fă ceva...

Tiberiu Covaci – de prea mult timp absent de pe scenă – compune un personaj docil, dar care, se simte, stă la pândă, e viclean și atacă la prima ocazie, ca un animal de pradă. Cei doi, Pozzo și Lucky au, după orbirea lui Pozzo, o relație ciudată de tandrețe ascunsă sub platoșa urii...

I-aș reproșa spectacolului și excesivul dinamism și prea marea concretețe, în detrimentul unei lecturi mai profunde, filosofice chiar. Absența dimensiunii metafizice, precum și firava undă de poezie și, mai ales atât de necesarul umor, privează spectacolul de toate acele caracteristici specifice spectacolelor beckettiene. Anouilh spunea undeva că în această piesă a lui Beckett „nimicul se întâmplă de două ori”. Din păcate, în acest spectacol în care mai ales actorii se văd și strădania lor e certă, „nimicul” – citește viziunea regizorală – nu s-a văzut decât uneori.

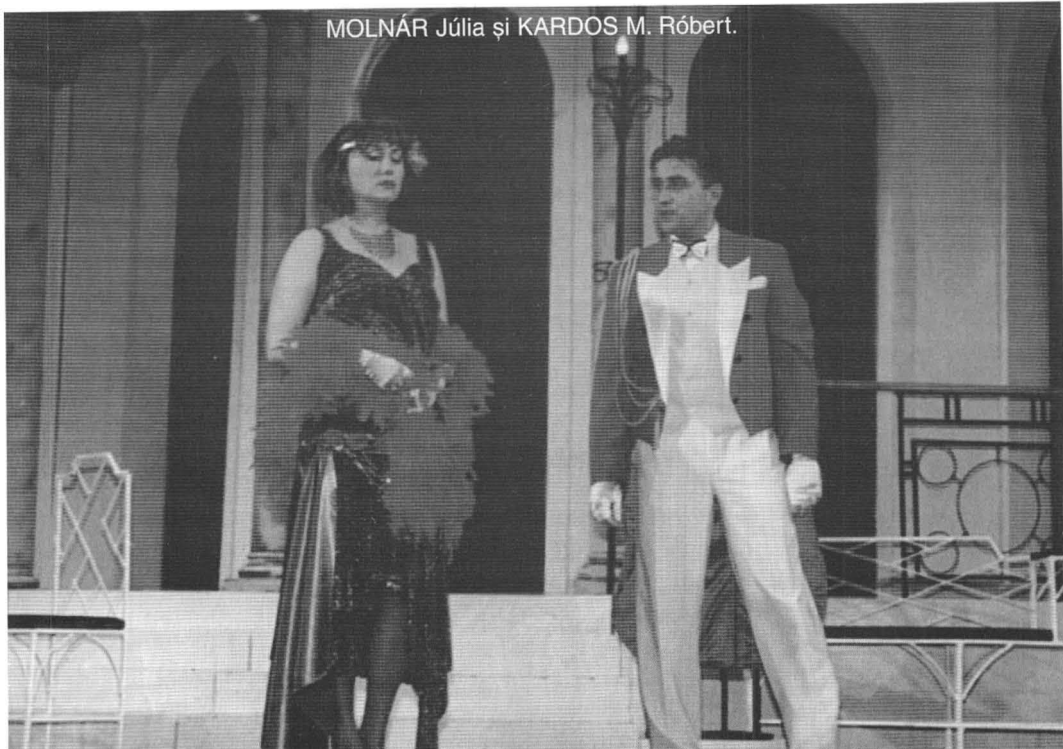
Teatrul de Stat din Oradea – Așteptându-l pe Godot de Samuel Beckett. Traducerea: Gellu Naum. Ilustrația muzicală și regia: Emil Sauciuc. Scenografia: Oana Cernea și Emil Sauciuc. În distribuție: Petru Ghimbășan, Richard Balint, Sebastian Lupu, Tiberiu Covaci, Pavel Sârghi. Data premierei: ianuarie 2005.

Revelion cu artiști

În noaptea de revelion, conform unei vechi tradiții, spectatorii maghiari din Oradea se strâng în sala teatrului, asistă la un spectacol, comedie muzicală sau operetă, aplaudă cu dragoste, nu numai acel spectacol, ci, cumva, întreaga muncă devotată a artiștilor, închină – la ora 12 – un pahar de șampanie cu ei, după care se îndreaptă spre casele unde vor petrece... Ceea ce mi se pare, mie una, frumos în acest gest, este faptul că există încă destui orădeni care doresc să fie în seara sărbătorească alături și împreună cu actorii lor îndrăgiți, de care se simt apropiați și cărora vor să le arate că îi iubesc și îi prețuiesc. Gestul lor trezește stimă, nu?

Ideea directorului Trupeii Szigligeti, Meleg Vilmos de a invita să regizeze o operetă „bătrână” un foarte tânăr regizor maghiar, mi s-a părut cât se poate de fericită. Clujeanul Vadas László, din buna școală Tompá-Bócsárdi, la fel de disponibil pentru lucrul cu actorii români și maghiari, a acceptat fără fasoane, să monteze o operetă: *Baroneasa Lili*.

MOLNÁR Júlia și KARDOS M. Róbert.

El și-a luat aliați, pentru decor și costume, tot doi tineri, pe scenografa Florina Bellinda Birea și pictorul executant (încă student) Vasilatos Ianis.

Ca în multe operete, și aici, o poveste aparent banală, jucată cu plăcere și aplomb și... cântată destul de bine (uneori chiar surprinzător de bine pentru actorii de proză) face succes sigur.

Spectacolul se construiește în jurul unei mici și hazlii confuzii: castelul moștenit de baronul, tânărul și boemul Illésházy László, din întâmplare dramaturg, e scos la vânzare. Cum primul amator să-l cumpere e un proaspăt îmbogățit, un baron „făcut” cu ajutorul averilor strânse peste noapte (Malomszegi) și, cum acesta vine însoțit de frumoasa lui fiică, ei bine, chiar Lili, baronul intră brusc într-un joc, desigur, foarte... teatral. El ia haina valetului de pe fotoliu și, fiind luat drept valet, se prezintă László, și acceptă pe loc angajarea.

De aici, din această deghizare decurg toate încurcăturile și surprizele, cum se cuvine să curgă ele în orice comedie. Baronul cu titluri nobiliare cumpărate nu are decât un vis: acela ca fiica lui să se căsătorească repede cu un baron adevărat, indiferent dacă acesta e sărac sau bogat: titlul autentic contează.

Lili, agasată de curtea insistență a caraghiosului Fredi, se simte tot mai atașată de László, valetul care, pe lângă că e un bărbat arătos, are purtări alese, e delicat și, se pare, o place...

Pentru ca totul să evolueze spre comedie, era necesar să intre în acțiune, ca să zic așa, pe lângă Fredi, psihicul interesat de banii fetei, și alte personaje... Acestea sunt două fete bătrâne, rude ale răposatului unchi al baronului, care, cred ele, ar fi singurele absolut îndreptățite să moștenească averea. Două surori, cam „trecute”, una prostuță și naivă, cealaltă agresivă și plină de fumuri, amândouă

însă cuprinse subit de un ridicol avânt erotic și de dorința de a-l cuceri pe tatăl fetei, o partidă ideală, nu-i așa...

Și mai apare Clarisse, actrița, fosta amantă a tânărului baron. Amuzată de jocurile lui László, ea nu-i divulgă secretul, îi dă voie lui Fredi s-o curteze, acesta fiind disponibil pentru orice femeie frumoasă. Lucrurile se schimbă însă – aici găsim micile ironii... teatrale ale autorului – când Clarisse află că Lili vrea și ea să devină actriță, uzând de relațiile lui László. Ei bine, până la... scenă, aici artista nu mai este dispusă să accepte concurența: îl dă de gol pe baron, stricând o frumoasă idilă ce părea că e chiar *happy-end*-ul comediei. Dar nu, lucrurile se mai complică (inutil) încă... un act și, în sfârșit, totul se termină cu bine. Păi cum altfel? Regizorul, intuind ca orice artist al anului 2005, ridicolul unor situații teatrale, ce-i drept, dar nu mai mult, a mizat pe farmecul și pe umorul actorilor care au acceptat să joace și să se joace, să fie veseli, să se distanțeze, dar nu mai mult decât trebuie, de personajele lor...

Lili a devenit, prin jocul Juliei Molnar, actriță experimentată și cu voce plăcută, nu o fetișcană frumoasă, ci o fată ambițioasă și nu de tot naivă... Baronul Illésházy, interpretat de un foarte bun actor dramatic, Kardos M. Róbert (vocea însă îi mai joacă feste), are ținută, e un artist desigur, căruia îi place și îl amuză jocul... Baronul-artist afișează aere de superioritate nu pentru că e bogat, ci pentru că e capabil să joace... un valet stilat. Rolul îl amuză, ca pe orice dramaturg pus, măcar o dată în viață, să și joace nu doar să scrie...

Cât despre cuplul comic, numai cuvinte de laudă. Cele două fete bătrâne au fost încredințate actrițelor Csiky Ibolya (nr.1 a teatrului), admirabilă și șarmantă, în rolul prostuței și naivei Christina. După marile roluri din dramaturgia universală (dar ce n-a jucat ea?) acest personaj, se vede, o amuză ca o pauză în munca scenică. O secundează, cu o vădită plăcere a jocului, frumoasa încă actriță de 50 de ani, Márton Erzsébet, acceptând, sau poate propunând singură mijloace – pe care nu le divulg – de Urâtire, dacă pot să spun așa, din dorința de a sublinia ridicolul personajului.

Publicul le răsplătește cu binemeritate aplauze, mai ales că cele două actrițe și cântă foarte bine.

Totuși cel mai bun în spectacol mi s-a părut a fi actorul-coregraf în același timp al trupei, semnat al tuturor dansurilor și mișcării în diverse spectacole, Dimény Levente. El se mișcă bine, e argintul viu al spectacolului, cade, fuge, imită călăritul, se strecoară pe sub picioarele mobilelor și chiar al invitaților la bal, sărută, strigă, bea, înfulecă, face totul cu un haz nebun. Îl secundează cu un chef real, nu făcut, confecționat, Tóth Tünde, care dansează și cântă ca o adevărată... actriță de cabaret. E limpede, acest cuplu a luat toată crema aplauzelor.

În celelalte roluri, Ács Tibor, joc precis, nonșalant, elegant, Kiss Csaba (un secretar uns cu toate alifiile, șiret și... vulnerabil), Fodor Réka, Dobos Imre, Bathó Ida, Halasi Erzsébet, Kocsis Gyula, Nagy Gábor, Csáttos Lóránt și (dublura lui Dimény Madarász Loránt pe care eu nu l-am văzut), toți, joacă roluri mici, dar cântă și se mișcă, nu-i așa, ca într-o operetă...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa Szigligeti: Baroneasa Lili, **operetă de Martos Ferenc și Huszka Jenő.**
Distribuția: Molnár Júlia, Kardos M. Róbert, Ács Tibor, Csiky Ibolya, F. Márton Erzsébet, Kiss Csaba, Tóth Tünde, Dimény Levente, Madarász Loránt, Fodor Réka, Nagy Gábor, Csáttos Lóránt, Kocsis Gyula, Dobos Imre, Bathó Ida, Halasi Erzsébet. **Regia:** Vadas László, **Scenografia:** Florina Bellinda Birea, **asistent:** Ianis Vasílatos, **Aranjamente muzicale:** Venczel Péter, Nemlaha György, **Coregrafia:** Ádám János, **Corepetitor:** Rézűves Zoltán. **Premiera:** 31 decembrie, 2004.